

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 184 (XXVIII) — Nr. 554

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 22 iulie 2016

SUMAR

	Pagina	Nr.	Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 356 din 24 mai 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 49 alin. (2) și ale art. 51 alin. (3) teza a doua din Legea nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali	2-4	Decizia nr. 382 din 7 iunie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 196 din Codul penal	8-11
		★	
		Opinie separată	11-13
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE			
Decizia nr. 363 din 2 iunie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (2) și ale art. 10 alin. (1) din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative	5-7	143. — Ordin al președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale pentru completarea Instrucțiunilor tehnice privind avizarea operațiunilor petroliere de conservare, abandonare și, respectiv, de ridicare a abandonării/conservării sondelor de petrol, aprobate prin Ordinul președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale nr. 8/2011	14
		999. — Ordin al ministrului mediului, apelor și pădurilor privind aprobarea Planului de management și a Regulamentului sitului Natura 2000 ROSPA0037 Dumbrăvița—Rotbav—Măgura Codlei	15
		4.421. — Ordin al ministrului educației naționale și cercetării științifice pentru modificarea anexei la Ordinul ministrului educației și cercetării științifice nr. 5.694/2015 privind acordarea acreditării pentru nivelurile de învățământ, specializările și calificările profesionale din cadrul unităților de învățământ preuniversitar de stat evaluate în perioada 18 mai—24 iulie 2015, începând cu anul școlar 2015—2016	16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 356**

din 24 mai 2016

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 49 alin. (2) și ale art. 51 alin. (3) teza a doua din Legea nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Claudia-Margareta Krupenschi	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 49 alin. (2) și ale art. 51 din Legea nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, excepție ridicată de Partidul România Mare — Filiala Județeană Bihor, prin președinte Avramescu Nicușor, în Dosarul nr. 1.871/111/2016 al Tribunalului Bihor — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal și care constituie obiectul Dosarului nr. 701D/2016 al Curții Constituționale.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra faptului că dezbaterile inițiale au avut loc în ședința publică din 19 mai 2016, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ștefania Sofronea, și au fost consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când Curtea, constatând că nu este întrunită majoritatea prevăzută la art. 6 teza a doua și art. 51 alin. (1) teza a doua din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a dispus redeschiderea dezbaterilor și repunerea pe rol a cauzei pentru data de 24 mai 2016.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții dă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care menține aceleași concluzii puse la termenul anterior, respectiv respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, pentru aceleași motive reținute de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 290 din 11 mai 2016.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

5. Prin Încheierea din 3 mai 2016, pronunțată în Dosarul nr. 1.871/111/2016, **Tribunalul Bihor — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 49 alin. (2) și ale art. 51 in Legea nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, excepție ridicată de Partidul România Mare — Filiala Județeană Bihor, prin președinte Avramescu Nicușor, într-o**

cauză având ca obiect soluționarea contestației formulate împotriva hotărârii prin care s-a respins lista de candidați la funcția de consilier în Consiliul Județean Bihor, pentru neîndeplinirea condițiilor prevăzute de art. 49 alin. (2) din Legea nr. 115/2015.

6. În motivarea excepției de neconstituționalitate se arată, referitor la obligația prezentării unei liste de semnături, conținută de art. 49 alin. (2) din Legea nr. 115/2015, că încalcă dreptul de a fi ales, întrucât niciun partid politic nu îi poate obliga anterior pe simpatizanți sau alegători să îi susțină și, chiar dacă i-ar susține, s-ar putea să nu îi mai voteze. Ca urmare, normele criticate sunt profund nelegale și imorale, dar și neconstituționale, reprezentând o ingerință în dreptul de a fi ales. Pe de altă parte, pragul stabilit de legiuitor nu este un indicator real, el fiind stabilit cu majoritate largă parlamentară pentru a îngădi venirea partidelor mici la conducere. Cât privește art. 51 alin. (3) teza a doua din legea criticată, se arată că acesta face să cadă în derizoriu cerința listei de susținători, aceștia putând semna pentru toate partidele, după interese materiale, încalcându-se nu doar principiile moralității ce trebuie să guverneze o clasă politică, dar și principiul dreptului de a fi ales, prin fixarea unui prag care poate fi depășit doar de către partidele mari.

7. **Tribunalul Bihor — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal** nu și-a exprimat opinia cu privire la temeinicia excepției de neconstituționalitate.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În esență, se susține că instituirea obligativității unui anumit prag de susținători nu încalcă principiul constituțional al egalității în fața legii și a autorităților publice, dreptul de vot și dreptul de a fi ales, având în vedere că prin activitatea lor partidele politice promovează valorile și interesele naționale.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului și dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie, potrivit încheierii de sesizare, dispozițiile art. 49 alin. (2) și ale art. 51 din Legea nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților

administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 349 din 20 mai 2015. În privința art. 51 din lege, Curtea, analizând motivarea autorului excepției, reține că aceasta vizează doar alin. (3) teza a doua a articolului menționat, prin urmare urmează a se pronunța asupra dispozițiilor art. 49 alin. (2) și ale art. 51 alin. (3) teza a doua din Legea nr. 115/2015, care au următorul cuprins:

— Art. 49 alin. (2): „*Pentru fiecare candidat la funcția de primar și listă de candidați pentru consiliul local și pentru consiliul județean, partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale și organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale trebuie să prezinte o listă de susținători, care trebuie să cuprindă minimum 1% din numărul total al alegătorilor înscrși în Registrul electoral și în listele electorale complementare din circumscripția pentru care candidează, dar nu mai puțin de 100 în cazul comunelor, de 500 în cazul localităților urbane de rangul II și III și de 1.000 în cazul județelor, municipiului București, sectoarele municipiului București și localităților urbane de rangul I.*”;

— Art. 51 alin. (3) teza a doua: „(3) (...) *Un susținător poate sprijini mai mulți candidați la funcția de consilier local, consilier județean și primar.*”

13. În susținerea excepției sunt invocate prevederile constituționale ale art. 2 alin. (1) — *Suveranitatea*, art. 36 alin. (1) — *Dreptul de vot* și art. 37 alin. (1) — *Dreptul de a fi ales*.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 49 alin. (2) din Legea nr. 115/2015, Curtea Constituțională constată că acestea au constituit recent obiect al controlului de constituționalitate, exercitat prin raportare la critici de neconstituționalitate asemănătoare. Criticile formulate vizează, în esență, să demonstreze caracterul nejustificat și excesiv al instituirii obligației de a prezenta liste de susținători pentru candidaturile la alegerile locale depuse de partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale și organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, acest caracter fiind cu atât mai evident în contextul pronunțării Deciziei nr. 75 din 26 februarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 265 din 21 aprilie 2015, prin care Curtea Constituțională a constatat că obligația prevăzută de art. 19 alin. (3) din Legea partidelor politice nr. 14/2003, referitoare la depunerea unei liste cu 25.000 de semnături ale membrilor fondatori necesare la înregistrarea unui partid politic, este neconstituțională.

15. Astfel, prin deciziile nr. 286*), nr. 289 și nr. 290 din 11 mai 2016, nepublicate încă la data pronunțării acestei decizii în Monitorul Oficial al României, Partea I, Curtea a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 49 alin. (2) din Legea nr. 115/2015, constatând, în esență, că acestea nu contravin principiului suveranității și nici dreptului de vot și de a fi ales, invocate și în prezenta cauză.

16. Cât privește invocarea principiului suveranității, Curtea a reiterat jurisprudența sa în materie, prin care a arătat că art. 2 din Constituție exprimă voința constituantului român, potrivit căreia, în cadrul democrației reprezentative, suveranitatea națională aparține poporului român, însă aceasta nu poate fi exercitată într-un mod direct, nemijlocit, la nivel individual, ci numai indirect, mijlocit, prin procedul alegerii organelor reprezentative. Modalitatea de constituire a acestora din urmă reprezintă expresia suveranității naționale, manifestată prin exprimarea voinței cetățenilor în cadrul alegerilor libere,

periodice și corecte, precum și prin referendum (a se vedea Decizia nr. 419 din 26 martie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 274 din 28 aprilie 2009, Decizia nr. 61 din 14 ianuarie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 76 din 3 februarie 2010, și Decizia nr. 682 din 27 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 473 din 11 iulie 2012).

17. Potrivit art. 73 alin. (3) lit. a) din Constituție, sistemul electoral se reglementează prin lege organică, inclusiv modalitățile concrete de exercitare a dreptului de vot și a dreptului de a fi ales, cu respectarea condițiilor impuse de Legea fundamentală. Condițiile de fond și de formă pe care o persoană trebuie să le îndeplinească pentru exercitarea dreptului de a fi ales sunt prevăzute, la nivel constituțional, de art. 16 alin. (3), art. 37 și art. 40, precum și, la nivelul legislației infraconstituționale, de normele cuprinse în legile electorale, care se subordonează condițiilor generale constituționale și le dezvoltă totodată după criteriul funcției publice electivă pentru care sunt organizate respectivele alegeri (a se vedea Decizia nr. 61 din 14 ianuarie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 76 din 3 februarie 2010). În acest context, Curtea a reținut, prin Decizia nr. 286 din 11 mai 2016, precizat, că dispozițiile art. 49 alin. (2) din Legea nr. 115/2015 consacră o condiție de exercitare a dreptului constituțional de a fi ales, în privința alegerilor pentru autoritățile administrației publice locale.

18. Pornind de la această constatare, Curtea a examinat actele juridice internaționale în materia drepturilor omului, jurisprudența incidentă a Curții Europene a Drepturilor Omului, precum și Recomandările Comisiei Europene pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția), observând că dreptul de a alege și de a fi ales nu pot avea caracter absolut, statele membre ale Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale dispunând de o marjă largă de apreciere în alegerea sistemului electoral propriu și a condițiilor de aplicare a acestuia, fără însă a limita drepturile în discuție atât de mult încât să afecteze esența acestora și să le golească de conținut.

19. Cu privire la rațiunea instituirii pragului de reprezentativitate, Curtea a reținut, în jurisprudența sa în materie, că, indiferent că este vorba de alegeri locale, parlamentare, prezidențiale sau pentru Parlamentul European, sistemul electoral național prevede, în esență, aceeași condiție: depunerea unei liste cu semnături de adeziune. Acest criteriu de preselectare a candidaților este unul obiectiv și rezonabil, aplicabil în condiții de egalitate de tratament fiecăreia dintre cele două categorii de participanți la alegeri: candidații independenți, pe de o parte, și cei propuși pe lista unui partid politic, pe de altă parte. Instituirea condiției legale privind depunerea listei cu semnături reprezintă o modalitate prin care candidatul la o funcție sau demnitate publică își dovedește potențialul de reprezentativitate și arată, în același timp, preocuparea legiuitorului de a preveni exercitarea abuzivă a dreptului de a fi ales, pe de o parte, dar și de a asigura, pe de altă parte, accesul efectiv la exercițiul acestui drept persoanelor eligibile, care într-adevăr beneficiază de credibilitatea și susținerea electoratului, astfel încât să existe șanse reale de reprezentare a acestuia (a se vedea Decizia nr. 782 din 12 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 406 din 15 iunie 2009).

20. În ce privește invocarea Deciziei nr. 75 din 26 februarie 2015 pentru a susține caracterul excesiv al condiției prevăzute de art. 49 alin. (2) din Legea nr. 115/2015, Curtea, efectuând testul de proporționalitate asupra textului de lege criticat, a subliniat, prin Decizia nr. 286 din 11 mai 2016, că în cauză

*) Decizia nr. 286 din 11 mai 2016 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 451 din 16 iunie 2016.

situațiile premisă comparate sunt diferite și că nu poate fi aplicat, *mutatis mutandis*, același raționament ce a condus la pronunțarea Deciziei nr. 75 din 26 februarie 2015. Astfel, s-a arătat că, dimpotrivă, această decizie susține, de principiu, constituționalitatea soluției legislative criticate în prezenta cauză, iar nu încălcarea prevederilor constituționale invocate. Aceasta deoarece înseși exigențele pe care legislația electorală în ansamblu le-a instituit în privința exercitării drepturilor electorale au fost apreciate de Curte ca justificând eliminarea condiției excesive de asigurare a reprezentativității partidelor politice încă de la înființarea acestora. Referindu-se la „instrumente legale adecvate”, menite să limiteze riscul fragmentării excesive a reprezentării parlamentare sau al supraîncărcării bugetului de stat cu cheltuieli destinate finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale, Curtea a avut în vedere tocmai limitările inerente reglementării unor drepturi fundamentale, pentru evitarea exercitării abuzive a acestora. Reprezentativitatea candidaturilor la funcțiile electiv — așadar și condiția instituită de art. 49 alin. (2) din Legea nr. 115/2015 — se înscrie, de principiu, între „instrumentele legale adecvate” menționate. Aceasta întrucât desemnarea de candidați în alegeri constituie una dintre condițiile de existență a partidelor politice, potrivit art. 45 coroborat cu art. 46 alin. (1) lit. b) din Legea partidelor politice nr. 14/2003. Așadar, indiferent de numărul de membri fondatori, prin instituirea unor condiții de reprezentativitate prin legislația electorală în privința candidaților partidelor se evită o fragmentare politică excesivă; practic, partidele care nu au forța politică de a desemna candidați în alegeri intră sub incidența cauzei de dizolvare menționate.

21. Curtea a mai observat că textul legal criticat a fost adoptat chiar ulterior Deciziei nr. 75 din 26 februarie 2015, în cadrul unui demers general realizat, în cursul anului 2015, de adaptare legislativă în considerarea alegerilor locale și parlamentare din anul 2016, inclusiv de corelare a reglementărilor în materie.

22. În plus, Curtea a mai reținut, cu același prilej, că prezentarea unui număr de semnături de susținere de cel puțin 1% din numărul alegătorilor din respectiva circumscripție, drept condiție necesară la înregistrarea candidaților, corespunde exigențelor cuprinse în Codul bunelor practici în materie electorală — Linii directe și raport explicativ adoptate de Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept în cadrul celei de-a 52-a Sesiuni plenare și concretizează totodată

25. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi în privința excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 49 alin. (2) din Legea nr. 115/2015 și cu unanimitate în privința excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 51 alin. (3) teza a doua din aceeași lege,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Partidul România Mare — Filiala Județeană Bihor, prin președinte Avramescu Nicușor, în Dosarul nr. 1.871/111/2016 al Tribunalului Bihor — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal și constată că prevederile art. 49 alin. (2) și ale art. 51 alin. (3) teza a doua din Legea nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Bihor — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 24 mai 2016.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Claudia-Margareta Krupenschi

libertatea/marja de apreciere a statului de a reglementa, cu anumite limitări, în materie electorală, la fel cum este și condiția subsidiară referitoare la numărul minim de susținători (nu mai puțin de 100 în cazul comunelor, de 500 în cazul localităților urbane de rangul II și III și de 1.000 în cazul județelor, municipiului București, sectoarelor municipiului București și localităților urbane de rangul I), toate aceste condiționări urmărind să asigure o minimă reprezentativitate a candidaților la funcțiile electiv reprezentative. Această condiție nu are un caracter excesiv, în sensul de a goli de conținut dreptul de a fi ales, ci este menită să evite conferirea unui caracter derizoriu listelor de susținători.

23. Curtea constată că atât soluția de respingere ca neîntemeiată a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 49 alin. (2) din Legea nr. 115/2015, cât și argumentele pe scurt expuse mai sus își mențin valabilitatea *mutatis mutandis* și în prezenta cauză.

24. Cât privește dispozițiile art. 51 alin. (3) teza a doua din Legea nr. 115/2015, potrivit cărora „Un susținător poate sprijini mai mulți candidați la funcția de consilier local, consilier județean și primar”, Curtea constată că sunt criticate atât din perspectiva încălcării dreptului de a fi ales, dar și a principiilor moralității ce, în opinia autorului excepției, trebuie să guverneze o clasă politică. Față de aceste critici, Curtea reține că, dimpotrivă, dispozițiile de lege criticate sunt reglementate în contextul exercitării libere a dreptului de a alege, și nu în sensul restrângerii lui, având în vedere că acesta creează posibilitatea reală de complinire a numărului minim de semnături ale susținătorilor, cerut de art. 49 alin. (2) din lege, fără a fi contrar prevederilor Constituției ca un alegător să își manifeste susținerea pentru mai mulți candidați, în această fază prealabilă alegerilor propriu-zise. Interzis de lege este ca același cetățean să voteze pentru mai mulți candidați, pe același buletin de vot (sanctiunea fiind, în acest caz, anularea buletinului de vot) sau pe buletine de vot diferite (sanctiunea fiind de ordin penal în această situație), deoarece doar momentul alegerilor și al exprimării votului este cel decisiv pentru alegerea și configurarea autorităților locale (în cazul de față), acestea fiind reprezentative pentru întreaga comunitate locală. Or, orice altă adevădată anterioară momentului sufragiului propriu-zis, exprimată pentru unul sau mai mulți dintre potențialii competitori electorali, nu poate fi interzisă de lege; abia îngrădirea acestei posibilități ar pune în discuție exercitarea dreptului de a alege în cadrul constituțional garantat de art. 37.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 363

din 2 iunie 2016

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (2) și ale art. 10 alin. (1) din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Bianca Drăghici	— magistrat-asistent

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Luminița Nicolescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (2) și ale art. 10 alin. (1) din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative, excepție ridicată de Paraschiva Stere în Dosarul nr. 8.008/62/2013 al Curții de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.038D/2015.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra cauzei și arată că, la dosar, partea Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților a formulat un punct de vedere prin care apreciază ca neîntemeiate susținerile autoarei excepției de neconstituționalitate.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, având în vedere că dispozițiile de lege criticate, din perspectiva unor critici asemănătoare, au mai făcut obiect al controlului de constituționalitate, instanța de contencios constituțional pronunțând deciziile nr. 855 și nr. 865 din 10 decembrie 2015 și deciziile nr. 14 și nr. 15 din 19 ianuarie 2016.

5. Prin Încheierea din 29 mai 2015, pronunțată în Dosarul nr. 8.008/62/2013, **Curtea de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (2) și art. 10 alin. (1) din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative.** Excepția a fost ridicată de Paraschiva Stere, în calea de atac a recursului declarat împotriva unei sentințe civile, prin care a fost respinsă cererea de obligare a Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților la emiterea unei decizii de invalidare a unei hotărâri emise de Comisia municipiului București de aplicare a Legii nr. 9/1998, din cadrul Instituției Prefectului București, de anulare a acesteia și de obligare la plata despăgubirilor stabilite de Legea nr. 9/1998, actualizate.

6. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autoarea acesteia susține, în esență, că a impune beneficiarilor Legii nr. 9/1998, la o distanță de 17 ani — timp în care soluționarea dosarelor a fost tergiversată —, noi reglementări, inclusiv eşalonarea pe încă 5 ani a plăților despăgubirilor, în condițiile în care dreptul la despăgubiri s-a născut sub imperiul vechii legi, este o măsură excesivă, de natură să le afecteze dreptul de proprietate privată și care totodată contravine principiului neretroactivității legii civile.

7. **Curtea de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal** apreciază că excepția de neconstituționalitate invocată este neîntemeiată. Astfel, invocând jurisprudența în materie a Curții Constituționale, respectiv Decizia nr. 566 din 16 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 34 din 15 ianuarie 2015, și Decizia nr. 595 din 21 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 39 din 16 ianuarie

2015, relativ la plata eşalonată a sumelor stabilite cu titlu de despăgubire, prin alte legi speciale de reparație, arată că această modalitate de plată nu este în contradicție cu principiul neretroactivității legii, cu principiul egalității sau cu dispozițiile care reglementează dreptul de proprietate privată.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate invocată este neîntemeiată. În acest sens arată că dispozițiile de lege criticate sunt norme de procedură, de imediată aplicare, cu privire la toate cauzele pendinte, care se aplică numai pentru viitor, și nu retroactiv. Raportat la prevederile constituționale ale art. 16, apreciază că plata eşalonată a sumelor stabilite cu titlu de despăgubire nu este în contradicție cu principiul egalității. Cu privire la critica de neconstituționalitate a art. 10 din Legea nr. 164/2014, prin raportare la art. 44 din Constituție, invocă jurisprudența Curții Constituționale, potrivit căreia, prin mecanismul de actualizare cu indicele prețurilor de consum a sumelor ce trebuie plătite de către stat, se asigură executarea integrală a despăgubirii. Cât privește critica referitoare la eşalonarea plăților, apreciază că măsurile instituite urmăresc un scop legitim — asigurarea stabilității economice a țării — și păstrează un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și obiectivul avut în vedere — plata eşalonată a despăgubirilor în cauză. În plus, măsurile reglementate au caracter pozitiv, în sensul că Guvernul recunoaște obligația de plată a autorității statale și se obligă la plata despăgubirilor, modalitate de executare impusă de situația de excepție pe care o reprezintă, pe de o parte, proporția deosebit de semnificativă a creanțelor astfel acumulate împotriva statului și, pe de altă parte, stabilitatea economică a statului român.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, punctul de vedere al părții, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 3 alin. (2) și art. 10 alin. (1) din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrare, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor

acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 910 din 15 decembrie 2014. Dispozițiile de lege criticate au următorul cuprins:

— Art. 3 alin. (2): „*Dispozițiile prezentei legi referitoare la plata despăgubirilor se aplică cererilor soluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, pentru care nu s-a efectuat plata, cererilor nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, precum și cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești, având ca obiect acordarea de despăgubiri în baza Legii nr. 9/1998, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și a Legii nr. 290/2003, cu modificările și completările ulterioare.*”;

— Art. 10: „(1) *Plata despăgubirilor stabilite prin actele administrative prevăzute la art. 9 lit. a) și b) se efectuează în ordinea cronologică a emiterii acestora, în tranșe anuale egale, eşalonat, pe o perioadă de 5 ani, începând cu data de 1 ianuarie 2015.*”

13. Autoarea excepției susține că dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 15 alin. (2), care consacră principiul neretroactivității legii civile, art. 16 privind egalitatea în drepturi, art. 44 alin. (1) referitor la dreptul de proprietate privată și art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile art. 3 alin. (2) și art. 10 din Legea nr. 164/2014, din perspectiva unor critici asemănătoare, au mai constituit obiect al controlului de constituționalitate, iar prin Decizia nr. 855 din 10 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 166 din 4 martie 2016, Decizia nr. 14 din 19 ianuarie 2016 și Decizia nr. 15 din 19 ianuarie 2016, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 212 din 22 martie 2016, a respins ca neîntemeiate excepțiile de neconstituționalitate.

15. Astfel, prin deciziile precitate, Curtea a statuat că, recunoscând dreptul la despăgubire născut sub imperiul vechii legi, dispozițiile art. 3 alin. (2) și art. 10 alin. (1) din Legea nr. 164/2014, care instituie reguli privind plata despăgubirilor, nu încalcă prevederile constituționale ale art. 15 alin. (2), care consacră principiul neretroactivității legii civile. În acord cu jurisprudența sa constantă, Curtea a statuat că o lege nu este retroactivă atunci când modifică pentru viitor o stare de drept născută anterior și nici atunci când suprimă producerea în viitor a efectelor unei situații juridice constituite sub imperiul legii vechi, pentru că în aceste cazuri legea nouă nu face altceva decât să refuze supraviețuirea legii vechi și să reglementeze modul de acțiune în timpul următor intrării ei în vigoare, adică în domeniul ei propriu de aplicare (a se vedea, de exemplu, deciziile nr. 330 din 27 noiembrie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 59 din 28 ianuarie 2002, nr. 458 din 2 decembrie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 24 din 13 ianuarie 2004, sau nr. 294 din 6 iulie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din 29 septembrie 2004).

16. Curtea a constatat că ipoteza avută în vedere de dispozițiile art. 3 alin. (2) din Legea nr. 164/2014 este aceea a unei obligații neexecutate, deci a unei situații juridice în curs, față de care noua reglementare nu poate fi decât imediat aplicabilă. Totodată, Curtea a observat că prevederile de lege criticate dispun pentru viitor, urmând a fi aplicate de la data intrării în vigoare a Legii nr. 164/2014, respectiv 18 decembrie 2014.

17. Referitor la invocarea prevederilor art. 16 din Constituție, Curtea a reținut, în acord cu jurisprudența sa, că aplicarea unui

regim juridic temporal diferit nu poate crea o stare de discriminare între diverse persoane, în funcție de actul normativ incident fiecăreia. Faptul că prin succesiunea unor prevederi legale anumite persoane pot ajunge în situații apreciate subiectiv, prin prisma propriilor lor interese, ca defavorabile nu reprezintă o discriminare care să afecteze constituționalitatea textelor respective (a se vedea în acest sens Decizia nr. 44 din 24 aprilie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 17 decembrie 1996). Altfel spus, raportat la situația de față, inegalitatea de tratament juridic prin comparație cu acele persoane care au beneficiat de plata despăgubirilor anterior intrării în vigoare a Legii nr. 164/2014 nu reprezintă un viciu de neconstituționalitate, fiind rezultatul unor regimuri juridice diferite, aplicate succesiv în timp, incidente în virtutea principiului *tempus regit actum*.

18. În ceea ce privește critica eșalonării plății despăgubirilor pe o perioadă de 5 ani, în raport cu art. 44 din Constituție, Curtea a reținut că mecanismul eșalonării plății, ca modalitate de executare, poate fi considerat ca fiind în concordanță cu considerentele consacrate de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, dacă sunt respectate anumite condiții: tranșe de efectuare a plăților intermediare precis determinate, termen rezonabil de executare integrală, acoperirea eventualei devalorizări a sumei datorate (a se vedea în acest sens Decizia Curții Constituționale nr. 602 din 1 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 859 din 18 noiembrie 2015).

19. Curtea a constatat că prevederile art. 10 din Legea nr. 164/2014 îndeplinesc aceste condiții, stabilind o perioadă de 5 ani pentru eșalonarea plății, precum și obligația de actualizare a sumelor neplătite cu indicii de creștere a prețurilor de consum. Măsura instituită poate fi considerată așadar de natură

a menține un just echilibru între interesele debitorului — stat și cele ale creditorului — persoană îndreptățită la despăgubiri, de vreme ce persoana îndreptățită nu suportă o sarcină disproporționată și excesivă în privința dreptului său de a beneficia de despăgubirile acordate prin lege. În plus, astfel cum rezultă din expunerea de motive la Legea nr. 164/2014, Curtea a observat că evaluările Guvernului privind impactul financiar asupra bugetului se referă la o perioadă de 5 ani de la intrarea în vigoare a acestui act normativ, astfel încât și din acest punct de vedere este justificată instituirea unui termen de 5 ani pentru eșalonarea plății despăgubirilor acordate potrivit Legii nr. 290/2003 și Legii nr. 9/1998.

20. De asemenea, Curtea a constatat că eșalonarea pe o perioadă de 5 ani a plății sumelor reprezentând despăgubiri, fiind o măsură de natură a păstra un just echilibru între interesele persoanelor îndreptățite la despăgubire și interesul general al colectivității, urmărește principiile stabilite în jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, astfel încât nu se poate considera că prin această măsură statul afectează esența dreptului de proprietate privată al beneficiarilor de despăgubiri în temeiul Legii nr. 9/1998 și al Legii nr. 290/2003. Aceasta cu atât mai mult cu cât statul, prin caracterul său social, valoare constituțională instituită de art. 1 alin. (3) din Legea fundamentală, are obligația de a imprima acțiunilor sale cu caracter economic un conținut just proporționat, astfel încât să asigure tuturor cetățenilor săi exercitarea efectivă a tuturor drepturilor și libertăților lor fundamentale.

21. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine reconsiderarea jurisprudenței Curții Constituționale, atât soluția, cât și considerentele cuprinse în deciziile menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

22. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Paraschiva Stere în Dosarul nr. 8.008/62/2013 al Curții de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 3 alin. (2) și art. 10 alin. (1) din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data 2 iunie 2016.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Bianca Drăghici

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 382

din 7 iunie 2016

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 196 din Codul penal

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Afrodita Laura Tutunaru	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 196 din Codul penal, excepție ridicată de Mariana Deacu în Dosarul nr. 1.882/327/2013 al Curții de Apel Constanța — Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.609D/2015.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra faptului că autorul excepției Mariana Deacu a depus concluzii scrise.

4. Curtea dispune a se face apelul și în dosarele nr. 138D/2016 și nr. 203D/2016, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 196 alin. (1) și, respectiv, art. 196 alin. (2) și (3) din Codul penal, excepție ridicată de Horia Adrian lezan în Dosarul nr. 6.043/231/2012* al Curții de Apel Galați — Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de Ioana Binișor în Dosarul nr. 17.687/280/2013 al Judecătoria Pitești — Secția penală.

5. La apelul nominal răspunde autorul excepției Horia Adrian lezan și se constată lipsa celorlalte părți, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

6. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor.

7. Autorul excepției prezent este de acord cu conexarea dosarelor.

8. Reprezentantul Ministerului Public, având în vedere dispozițiile art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, nu se opune conexării dosarelor.

9. Curtea, având în vedere identitatea de obiect a cauzelor, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 138D/2016 și nr. 203D/2016 la Dosarul nr. 1.609D/2015, care a fost primul înregistrat.

10. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul autorului excepției Horia Adrian lezan care pune concluzii de admitere a acesteia așa cum a fost formulată.

11. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, deoarece partea interesată își poate proteja drepturile și interesele legitime în fața unei instanțe civile. În acest sens face trimitere la jurisprudența în materie a Curții Constituționale, respectiv Decizia nr. 683 din 19 noiembrie 2014.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

12. Prin Decizia penală nr. 585/P din 2 octombrie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 1.882/327/2013, **Curtea de Apel Constanța — Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 196 din Codul penal.**

13. Prin Decizia penală nr. 1.398/A din 14 decembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 6.043/231/2012*, **Curtea de Apel Galați — Secția penală și pentru cauze cu minori a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 196 alin. (1) din Codul penal.**

14. Prin Sentința penală nr. 77/2016 din 14 ianuarie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 17.687/280/2013, **Judecătoria Pitești — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 196 alin. (2) și (3) din Codul penal.**

15. Excepția a fost ridicată de Mariana Deacu, Horia Adrian lezan și Ioana Binișor, în dosarele de mai sus în care s-au făcut cercetări cu privire la săvârșirea infracțiunii de vătămare corporală din culpă.

16. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorii susțin că prevederile legale menționate sunt discriminatorii prin aceea că încalcă drepturile victimelor accidentelor rutiere care au suferit vătămări corporale ce au necesitat pentru vindecare un număr mai mic de 90 de zile de îngrijiri medicale.

17. Astfel, persoanele care au suferit, ca urmare a unui accident de circulație, vătămări corporale produse ce au necesitat pentru vindecare cel mult 90 de zile de îngrijiri medicale nu mai sunt protejate de legea penală dacă autorul faptei nu se află sub influența băuturilor alcoolice sau a unei substanțe psihoactive ori în desfășurarea unei activități ce constituie prin ea însăși infracțiune.

18. Se mai arată că prin Decizia nr. 4 din 4 martie 2015 referitoare la pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că infracțiunea de vătămare corporală din culpă prevăzută de art. 184 alin. 2 teza I (fapta a avut vreuna din urmările prevăzute de art. 182 alin. 1) și alin. 4 din Codul penal din 1969 în ipoteza în care fapta a produs o vătămare ce a necesitat între 11 și 90 de zile îngrijiri medicale și nu îndeplinește una dintre condițiile impuse de alin. (1) al art. 196 din Codul penal este dezincriminată începând cu data de 1 februarie 2014. Prin urmare, o astfel de interpretare a dispozițiilor legale criticate este neconstituțională, deoarece persoanele care au suferit, ca urmare a unui accident de circulație, vătămări corporale produse ce au necesitat pentru vindecare cel mult 90 de zile de îngrijiri medicale nu mai sunt protejate de legea penală dacă autorul faptei nu se află sub influența băuturilor alcoolice sau a unei substanțe psihoactive ori în desfășurarea unei activități ce constituie prin ea însăși infracțiune.

19. **Curtea de Apel Constanța — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie** opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece dispozițiile legale criticate nu sunt discriminatorii. Astfel, sintagma folosită

de legiuitor în art. 193 alin. (2) din Codul penal „*fapta [...] a cărei gravitate este evaluată prin zile de îngrijiri medicale de cel mult 90 de zile [...]*”, stabilește în mod obiectiv nivelul gravității consecințelor faptei vătămătoare în funcție de care aceasta devine infracțiune și angajează răspunderea penală a făptuitorului. Astfel, în accepțiunea instanței, sintagma „*de cel mult 90 de zile*” vine să stabilească pragul de gravitate al faptei vătămătoare din culpă de la care aceasta devine infracțiune, inducându-se ideea clară că sub acest prag faptele nu constituie infracțiuni. Drept urmare, în condițiile în care criteriul zilelor de îngrijiri medicale se aplică în toate cazurile de săvârșire a unor fapte vătămătoare din culpă, nu se poate susține întemeiat că textul este discriminatoriu.

20. Pentru aceleași considerente nu poate fi primită nici susținerea potrivit căreia partea interesată nu beneficiază de dreptul la un proces echitabil.

21. Având în vedere că pentru victimele faptelor vătămătoare care nu constituie infracțiuni există posibilitatea valorificării pretențiilor lor civile în cadrul unui proces civil întemeiat pe răspunderea civilă delictuală consacrată de art. 1.349, 1.381—1.395 din Codul civil, nu se poate afirma că legea nu le oferă posibilitatea recuperării prejudiciului material și moral suferit prin vătămare corporală, discriminându-i comparativ cu persoanele vătămate prin fapte ce constituie infracțiuni.

22. **Curtea de Apel Galați — Secția penală și pentru cauze cu minori** opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece incriminarea, dezincriminarea unor fapte ori reconfigurarea elementelor constitutive ale unei infracțiuni țin de marja de apreciere a legiuitorului, marjă care nu poate fi absolută, ea fiind limitată de principiile, valorile și exigențele constituționale. Astfel, legiuitorul s-a plasat în interiorul marjei de apreciere, întrucât nicio dispoziție constituțională nu obligă explicit/implicit la stabilirea unui standard de referință.

23. **Judecătoria Pitești — Secția penală**, contrar art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, nu și-a exprimat opinia cu privire la excepția de neconstituționalitate.

24. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

25. **Guvernul** apreciază că dispozițiile legale criticate sunt constituționale, deoarece spre deosebire de reglementarea anterioară, actuala variantă-tip a infracțiunii de vătămare corporală din culpă este condiționată de producerea urmărilor specifice agravate ale infracțiunii de lovire sau alte violențe numai în cazul în care fapta este săvârșită de către o persoană aflată sub influența băuturilor alcoolice ori a unei substanțe psihoactive sau în desfășurarea unei activități ce constituie prin ea însăși o infracțiune. Lipsa unei sancțiuni penale pentru fapta ce a avut ca rezultat o vătămare corporală de până la 90 de zile, comisă din culpă, nu trebuie să fie asimilată și identificată cu lipsa unei protecții din partea statului și un blocaj în ce privește accesul la justiție al persoanei vătămate, ci este necesar ca aceasta să fie interpretată prin raportare la dispozițiile cuprinse în Codul civil care reglementează cu privire la condițiile răspunderii pentru fapta proprie. Face trimitere la Decizia nr. 683 din 19 noiembrie 2014.

26. **Avocatul Poporului** apreciază că dispozițiile legale criticate sunt constituționale. Astfel, incriminarea, dezincriminarea unor fapte ori reconfigurarea elementelor constitutive ale unei infracțiuni țin de marja de apreciere a legiuitorului, marjă care nu poate fi absolută, ea fiind limitată de principiile, valorile și exigențele constituționale. Prin reglementarea protecției penale a faptelor care produc anumite consecințe, legiuitorul s-a plasat în interiorul acestei marje,

întrucât nicio dispoziție constituțională nu obligă explicit/implicit la stabilirea unui standard de referință care să determine în mod automat incriminarea vătămărilor corporale din culpă prin care s-au produs leziuni ce au necesitat pentru vindecare mai puțin de 90 de zile. Astfel, în acest context, legiuitorul are îndreptățirea de a plasa protecția constituțională a valorii care nu intră sub incidența penalului în sfera răspunderii civile delictuale (a se vedea Decizia nr. 683 din 19 noiembrie 2014).

27. Pe cale de consecință, în cazul în care fapta vătămătoare din culpă nu constituie infracțiune, partea vătămată are posibilitatea să își verifice pretențiile civile în cadrul unui proces civil, întemeiat pe răspunderea civilă delictuală, potrivit art. 1.349 din Codul civil.

28. Totodată, *aplicarea cerinței procesului echitabil* se impune numai în legătură cu procedura de desfășurare a procesului penal, iar nu și în ceea ce privește cadrul juridic sancționator al faptelor, adică în materia dreptului substanțial. Nici în cuprinsul art. 21 alin. (3) din Constituție și nici în cel al art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau al jurisprudenței Curții de la Strasbourg nu se poate desprinde concluzia că aplicarea cerinței procesului echitabil ar trebui să excedeze necesității asigurării garanțiilor procesuale, spre a se intra în materii din câmpul dreptului substanțial.

29. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile scrise depuse, susținerile autorului excepției prezent, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

30. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

31. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 196 cu denumirea marginală *Vătămarea corporală din culpă* din Codul penal, care au următorul conținut:

„(1) *Fapta prevăzută în art. 193 alin. (2) săvârșită din culpă de către o persoană aflată sub influența băuturilor alcoolice ori a unei substanțe psihoactive sau în desfășurarea unei activități ce constituie prin ea însăși infracțiune se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.*

(2) *Fapta prevăzută în art. 194 alin. (1) săvârșită din culpă se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 2 ani sau cu amendă.*

(3) *Când fapta prevăzută în alin. (2) a fost săvârșită ca urmare a nerespectării dispozițiilor legale sau a măsurilor de prevenire pentru exercițiul unei profesii sau meserii ori pentru efectuarea unei anumite activități, pedeapsa este închisoarea de la 6 luni la 3 ani sau amenda.*

(4) *Dacă urmările prevăzute în alin. (1)—(3) s-au produs față de două sau mai multe persoane, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime.*

(5) *Dacă nerespectarea dispozițiilor legale ori a măsurilor de prevenire sau desfășurarea activității care a condus la comiterea faptelor prevăzute în alin. (1) și alin. (3) constituie prin ea însăși o infracțiune se aplică regulile privind concursul de infracțiuni.*

(6) *Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.*”

32. Autorii excepției de neconstituționalitate susțin că dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 16 alin. (1) referitor la egalitatea cetățenilor în fața legii fără discriminări, art. 22 alin. (1) referitor la garantarea dreptului la

viață și la integritate fizică și psihică și art. 21 alin. (3) referitor la dreptul la un proces echitabil.

33. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că prin Decizia nr. 683 din 19 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 47 din 20 ianuarie 2015, paragrafele 12 și 14—16, a statuat că noile dispoziții penale care sancționează faptele de vătămare corporală din culpă se regăsesc în art. 196, sens în care alin. (1) are în vedere producerea unor vătămări corporale care au necesitat pentru vindecare cel mult 90 de zile, iar alin. (2) și (3) au în vedere producerea unor vătămări corporale care au necesitat pentru vindecare mai mult de 90 de zile de îngrijiri medicale. În ce privește infracțiunea prevăzută de art. 196 alin. (2) și (3) din Codul penal, legiuitorul a înțeles să o incrimineze, asemeni vechii reglementări, prin stabilirea în conținutul său a laturii subiective sub forma culpei, precum și a laturii obiective în ce privește urmarea imediată care constă în producerea unor vătămări corporale care au necesitat pentru vindecare mai mult de 90 de zile de îngrijiri medicale. Cu toate acestea, infracțiunea prevăzută de art. 196 alin. (1), deși a preluat aceleași elemente constitutive ale infracțiunii prevăzute în art. 184 alin. 1 și 3 din Codul penal din 1969 (adică existența culpei, precum și vătămări corporale care au necesitat pentru vindecare un număr maxim de îngrijiri medicale — în prezent 90 de zile), **condiționează întrunirea lor de alte 3 elemente alternative**, și anume subiectul activ al infracțiunii să se afle sub influența băuturilor alcoolice ori a unei substanțe psihoactive sau în desfășurarea unei activități ce constituie prin ea însăși infracțiune. Cu alte cuvinte, producerea unui accident de circulație soldat cu vătămări corporale care au necesitat pentru vindecare cel mult 90 de zile nu mai este infracțiune dacă conducătorul auto nu se află sub influența băuturilor alcoolice sau a altor substanțe psihoactive.

34. Cu privire la critica referitoare la încălcarea principiului egalității în fața legii, Curtea a constatat că, potrivit art. 595 din Codul de procedură penală, dacă după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare a intervenit o lege ce nu mai prevede ca infracțiune fapta pentru care s-a pronunțat condamnarea, instanța va lua măsuri pentru ducerea la îndeplinire a dispozițiilor art. 4 din Codul penal referitor la aplicarea legii penale de dezincriminare. Așa fiind, nu poate fi primită susținerea privitoare la afectarea dispozițiilor constituționale ale art. 16, întrucât nu poate fi pus semnul egalității între persoanele condamnate definitiv și cele care se află în curs de judecată.

35. De aceea, Curtea a reafirmat faptul că, în ce privește principiul egalității, situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire de tratament trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rațional. Această soluție este în concordanță și cu jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, conform căreia orice diferență de tratament, făcută de stat între indivizi aflați în situații anologice, trebuie să își găsească o justificare obiectivă și rezonabilă. Or, persoanele la care se face referire nu se regăsesc în situații identice (unele au fost condamnate definitiv, iar altele nu), astfel că se justifică în mod obiectiv și rezonabil tratamentul juridic neomogen la care se referă autorul excepției, principiul egalității în fața legii presupunând instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite.

36. Totodată, Curtea a mai constatat că, deși o astfel de faptă nu mai constituie infracțiune, partea vătămată se poate îndrepta împotriva autorului său urmând procedurile civile, situație care se putea întâmpla și sub tărâmul reglementării anterioare dacă persoana vătămată nu se constituia parte civilă în procesul penal pentru repararea pagubei materiale și a daunelor morale pricinuite. Incriminarea/Dezincriminarea unor fapte ori reconfigurarea elementelor constitutive ale unei infracțiuni țin de

marja de apreciere a legiuitorului, marjă care nu este absolută, ea fiind limitată de principiile, valorile și existențele constituționale. Curtea a reținut că prin reglementarea protecției penale a faptelor care produc anumite consecințe, legiuitorul s-a plasat în interiorul acestei marje, întrucât nicio dispoziție constituțională nu obligă explicit/implicit la stabilirea unui standard de referință care să determine în mod automat incriminarea vătămarilor corporale din culpă prin care s-au produs leziuni ce au necesitat pentru vindecare mai puțin de 90 de zile. Astfel, în acest context legiuitorul are îndreptățirea de a plasa protecția constituțională a valorii care nu intră sub incidența penalului în sfera răspunderii civile delictuale.

37. De asemenea, prin Decizia nr. 690 din 20 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 890 din 27 noiembrie 2015, paragrafele 18, 19, 20, 22, Curtea Constituțională a statuat că, „deși instanța penală care pronunță o soluție de achitare, întrucât fapta (cauzatoare de prejudicii) nu este prevăzută de legea penală, lasă nesoluționată acțiunea civilă, noul Cod de procedură penală reglementează suficiente garanții pentru partea civilă din procesul penal care să înlesnească repararea, pe calea acțiunii exercitate în fața instanței civile, în mod just și integral și într-un termen rezonabil a pagubei cauzate prin fapta ilicită a inculpatului, astfel încât dreptul la un proces echitabil al acesteia să fie respectat.”

38. Astfel, Curtea a reținut că, potrivit normelor procesual penale ale art. 28 alin. (1) teza a doua, instanța civilă nu este legată de hotărârea definitivă de achitare sau de încetare a procesului penal în ceea ce privește existența prejudiciului ori a vinovăției autorului faptei ilicite (în același sens fiind și art. 1.365 din Codul civil). Aceasta reprezintă o deplasare a concepției noului cod de la teoria unității culpelor penală și civilă la teoria dualității acestor culpe. În aceste condiții, instanța civilă va putea constata existența unei culpe civile a inculpatului, chiar dacă instanța penală nu a constatat existența unei culpe penale a acestuia.

39. De asemenea, legiuitorul a prevăzut în art. 27 alin. (2) din Codul de procedură penală că persoana vătămată sau succesorii acesteia, care s-au constituit parte civilă în procesul penal, pot introduce acțiune la instanța civilă dacă, prin hotărâre definitivă, instanța penală a lăsat nesoluționată acțiunea civilă stabilind că probele administrate în cursul procesului penal pot fi folosite în fața instanței civile. Așadar, pentru că probele administrate în cursul procesului penal sunt utile pentru aflarea adevărului cu privire la fapta civilă delictuală comisă de inculpat, ele pot fi folosite în fața instanței civile.

40. Totodată, Curtea a reținut că, potrivit dispozițiilor art. 20 alin. (8) din același cod, cheltuielile cu taxa judiciară de timbru și timbru judiciar aferente acțiunii civile exercitate la instanța civilă împotriva inculpatului și, după caz, a părții responsabile civilmente sunt eliminate, acestea stabilind că acțiunea civilă având ca obiect tragerea la răspundere civilă a inculpatului și părții responsabile civilmente, exercitată la instanța civilă, este scutită de taxă de timbru. De altfel, cu privire la acest aspect, prin Decizia nr. 387 din 27 mai 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 555 din 27 iulie 2015, Curtea, admitând excepția de neconstituționalitate, a constatat că dispozițiile art. 29 alin. (1) lit. i) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru sunt constituționale în măsura în care sunt scutite de la plata taxei judiciare de timbru **acțiunile și cererile referitoare la despăgubirile civile pentru prejudiciile materiale și morale decurgând dintr-o cauză penală** în condițiile în care fapta cauzatoare de prejudiciu, la momentul săvârșirii acesteia, era prevăzută ca infracțiune.

41. Deoarece până în prezent nu au intervenit elemente noi de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, considerentele și soluția deciziilor mai sus menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

42. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Mariana Deacu în Dosarul nr. 1.882/327/2013 al Curții de Apel Constanța — Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie, de Horia Adrian Iezan în Dosarul nr. 6.043/231/2012* al Curții de Apel Galați — Secția penală și pentru cauze cu minori și de Ioana Binișor în Dosarul nr. 17.687/280/2013 al Judecătorei Pitești — Secția penală și constată că dispozițiile art. 196 din Codul penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Constanța — Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie, Curții de Apel Galați — Secția penală și pentru cauze penale cu minori și Judecătorei Pitești — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 7 iunie 2016.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Afrodita Laura Tutunaru

★

OPINIE SEPARATĂ

1. În dezacord cu soluția adoptată, cu majoritate de voturi, prin Decizia nr. 382 din 7 iunie 2016, considerăm că sunt neconstituționale dispozițiile legale criticate prin care a fost dezincriminată infracțiunea de vătămare corporală care a avut ca rezultat producerea unor leziuni care au necesitat pentru vindecare cel mult 90 de zile, deoarece este afectat dreptul la integritate fizică consacrat de art. 22 alin. (1) din Constituție.

2. Având în vedere natura criticilor de neconstituționalitate, apreciem că obiectul excepției de neconstituționalitate trebuia restrâns la dispozițiile art. 196 alin. (3) prin raportare la cele ale art. 196 alin. (2), art. 194 alin. (1) și art. 193 alin. (1) din Codul penal, astfel încât decizia pronunțată să vizeze numai ipoteza normativă rezultată și criticată de autorii excepției, și nu întreg art. 196 din Codul penal, care cuprinde mai multe ipoteze normative care nu își găsesc incidența în cauză.

3. Pe fond se constată că infracțiunea de vătămare corporală avută în vedere de legiuitorul român constă într-o atingere adusă integrității corporale sau sănătății, vizând, astfel, integritatea fizică a persoanei. Fie că este săvârșită cu intenție, fie că este săvârșită din culpă, obiectul juridic special faptei îl constituie relațiile sociale a căror normală desfășurare nu este posibilă fără ocrotirea prin mijloace de drept penal a securității fizice a persoanei și cărora li se aduce atingere prin săvârșirea actelor de vătămare corporală. Cât privește infracțiunea de vătămare corporală din culpă, aceasta se poate săvârși atât prin activități pozitive (comisiune), cât și prin atitudini negative (omisiune), iar, în ce privește latura subiectivă, aceasta se încadrează potrivit art. 16 alin. (4) din Codul penal, sub forma

culpei, adică atunci când făptuitorul prevede rezultatul faptei sale, dar „*nu-l acceptă, socotind fără temei că el nu se va produce ori atunci când nu prevede rezultatul faptei sale, deși trebuia și putea să îl prevadă*”.

4. Potrivit dispozițiilor art. 196 alin. (3) coroborat cu art. 196 alin. (2), art. 194 alin. (1) și art. 193 alin. (1) din Codul penal, lovirea sau orice acte de violență cauzatoare de suferințe fizice care produc leziuni traumatice sau afectarea sănătății unei persoane, care au necesitat, pentru vindecare, mai mult de 90 de zile de îngrijiri medicale și care au fost săvârșite ca urmare a nerespectării dispozițiilor legale sau a măsurilor de prevedere pentru exercițiul unei profesii sau meserii ori pentru efectuarea unei anumite activități, se pedepsesc cu închisoarea de la 6 luni la 3 ani sau amenda. Această normă legală vizează și vătămrile corporale din culpă produse ca urmare a încălcării reglementărilor legale în materia circulației pe drumurile publice. Cu alte cuvinte, fapta conducătorului auto care a provocat un accident de circulație prin care s-a cauzat vătămarea corporală din culpă a unei persoane a cărei leziuni au necesitat pentru vindecare 90 de zile de îngrijiri medicale nu mai constituie infracțiune.

5. În opinia noastră, legiuitorul, prin reglementarea unui termen atât de extins pentru ca fapta să poată fi calificată ca fiind infracțiune, a prejudiciat protecția constituțională de care se bucură dreptul constituțional la integritate fizică. Potrivit art. 22 alin. (1) din Constituție, dreptul la integritate fizică a persoanei este garantat. Această garanție constituțională, absolută prin natura sa, este opozabilă și, în consecință, trebuie

respectată de către legiuitorul ordinar, care, prin întreaga sa activitate normativă, este, astfel, obligat să se supună acesteia. Prin urmare, legiuitorul trebuie să asigure un cadru normativ care să protejeze persoana de ingerințele exterioare care îi afectează dreptul la integritate fizică; protecția normativă are, desigur, o valență dublă, respectiv una preventivă și alta represivă, tocmai pentru a asigura caracterul efectiv al dreptului. Dacă în privința configurării laturii preventive, legiuitorul are o largă marjă de apreciere, în privința celei represive marja sa este limitată în sensul că protecția penală devine mijlocul principal de protecție, iar cea civilă fiind măsura subsidiară care trebuie să o însoțească. Separarea acestora trebuie să fie justificată, pentru că, în caz contrar, s-ar afecta însăși substanța dreptului.

6. Raportând cele de mai sus la ipoteza normativă analizată, constatăm că în privința domeniului circulației pe drumurile publice caracterul preventiv al măsurilor etatice prin care se protejează dreptul la integritate fizică se referă chiar la normele de siguranță rutieră, în timp ce normele care pedepsesc conduita contrară măsurilor de siguranță rutieră sunt reprezentate de cele contravenționale sau penale. Așadar, rezultă că din coroborarea textelor anterior arătate din Codul penal se ajunge la slăbirea/fragilizarea protecției penale a dreptului la integritate fizică a persoanei.

7. Într-adevăr, potrivit art. 61 alin. (1) din Constituție, Parlamentul este unica autoritate legiuitoare a țării, însă acest principiu constituțional nu trebuie privit izolat, ceea ce înseamnă că aplicarea sa trebuie să țină seama de respectarea atât a drepturilor fundamentale, cât și a celorlalte principii constituționale (a se vedea Decizia nr. 101 din 1 februarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 266 din 15 aprilie 2011). De asemenea, dispozițiile art. 73 alin. (3) lit. h) din Constituție reprezintă temeiul constituțional care conferă legiuitorului competența exclusivă de a stabili atât infracțiunile și pedepsele, cât și drepturile și obligațiile părților din cadrul raportului juridic de drept penal. Este de principiu că, în temeiul textelor constituționale anterior evocate, ține de rolul și de competența exclusivă a Parlamentului de a reglementa măsurile care țin de politica penală a statului, însă aceste măsuri nu se bucură prin ele însele de o prezumție absolută de constituționalitate, din contră, astfel cum s-a arătat mai înainte, acestea trebuie să respecte în primul rând drepturile fundamentale. De altfel, cenzurarea opțiunii legiuitorului de a dezincrimina o infracțiune nu este novatoare, sens în care arătăm că pentru rațiuni ce au ținut de protejarea unor drepturi și libertăți fundamentale, instanța de contencios constituțional a înțeles să sancționeze intervenția legiuitorului referitoare la scoaterea din sfera ilicitului penal a faptelor de insultă și calomnie (a se vedea Decizia nr. 62 din 18 ianuarie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 104 din 12 februarie 2007).

8. În raport cu art. 22 din Constituție, cu referire la dreptul la integritate fizică, politica penală a legiuitorului trebuie să răspundă caracterului ambivalent al acestui drept, respectiv să asigure o protecție penală a acestuia de natură a garanta caracterul efectiv al dreptului. Cu privire la normele legale analizate constatăm că acestea reglementează scoaterea din

sfera ilicitului penal a infracțiunilor de vătămare corporală din culpă care au avut ca rezultat un număr de cel mult 90 de zile de îngrijiri medicale, așadar ele consfințesc decuplarea protecției penale de cea civilă. Apreciem că, prin modul de reglementare a acestei infracțiuni, legiuitorul a încălcat marja sa de apreciere în privința configurării normelor juridice penale, afectând, astfel, protecția constituțională a unui drept fundamental. Din analiza expunerii de motive a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal nu rezultă necesitatea instituirii unui răspuns la o nevoie socială imperioasă care să justifice reglementarea adoptată, ceea ce înseamnă că legiuitorul nu a indicat care a fost scopul legitim urmărit prin această măsură de politică penală, astfel încât este imposibilă realizarea unui examen de proporționalitate a măsurii analizate pentru a se determina dacă aceasta afectează sau nu chiar substanța dreptului. Dincolo de acest aspect apreciem că o asemenea măsură nici nu poate urmări un scop legitim, ceea ce înseamnă că nu îndeplinește un parametru esențial în cadrul unui examen de proporționalitate.

9. Faptul că răspunderea a fost plasată pe tărâmul răspunderii civile delictuale nu este de natură a schimba datele problemei, ci, din contră, demonstrează mecanismul firav de protecție al dreptului. Astfel, în ipoteza în care vătămarea corporală din culpă ar fi preluat soluția legislativă cuprinsă în Codul penal din 1969, partea vătămată se putea constitui ca parte civilă, iar acțiunea sa judiciară era mult ușurată prin faptul că acțiunea civilă era alăturată celei penale. În schimb, în prezent, persoana vătămată trebuie să formuleze ea însăși cerere de chemare în judecată potrivit exigențelor Codului de procedură civilă (art. 194—200 din Cod), cu indicarea chiar a dovezilor și, eventual, prin administrarea unui probatoriu. Toate acestea implică *ab initio* în sarcina reclamantului cheltuieli judiciare, acestea întinzându-se de la plata taxei judiciare de timbru stabilite în funcție de valoarea pretenției deduse judecării [în condițiile art. 3 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 392 din 29 iunie 2013, având în vedere că este o acțiune evaluabilă în bani], cheltuieli ocazionate de onorariul avocațial până la plata expertizelor necesare într-un astfel de caz. De asemenea, sarcina probei pentru a se angaja răspunderea civilă delictuală a celui vinovat incumbă în mod exclusiv persoanei care a suferit prejudiciul, astfel încât aceasta trebuie să demonstreze existența unei fapte ilicite, vinovăția, existența unui prejudiciu, legătura de cauzalitate dintre acestea pentru a putea fi angajată răspunderea civilă delictuală. Așadar, persoana care a suferit astfel de vătămări este pusă într-o situație vulnerabilă, dar și într-o reală dificultate, ea fiind, practic, cea obligată, fără concursul statului, să depună diligențele necesare pentru a-și apăra dreptul la integritate fizică.

10. Se mai observă că, prin Decizia nr. 683 din 19 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 47 din 20 ianuarie 2015, Curtea, tot cu majoritate de voturi, a constatat constituționalitatea soluției legislative criticate — dezincriminarea infracțiunii de vătămare corporală din culpă care a avut ca rezultat producerea unor leziuni care au necesitat pentru vindecare între 10 și 90 de zile. Ulterior pronunțării

acestei decizii, Curtea, prin Decizia nr. 387 din 27 mai 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 555 din 27 iulie 2015, a statuat că dispozițiile art. 29 alin. (1) lit. i) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru [*Sunt scutite de la plata taxei judiciare de timbru acțiunile și cererile, inclusiv cele pentru exercitarea căilor de atac, ordinare și extraordinare, referitoare la: [...] i) cauzele penale, inclusiv despăgubirile civile pentru prejudiciile materiale și morale decurgând din acestea*] sunt constituționale în măsura în care sunt scutite de la plata taxei judiciare de timbru acțiunile și cererile referitoare la despăgubirile civile pentru prejudiciile materiale și morale decurgând dintr-o cauză penală în condițiile în care fapta cauzatoare de prejudiciu, la momentul săvârșirii acesteia, era prevăzută ca infracțiune. Rezultă, așadar, o evidentă diferență de tratament juridic între protecția acordată persoanelor vătămate înainte și după 1 februarie 2014 — data intrării în vigoare a Codului penal — rezultată din dezincriminarea infracțiunii antemenționate. Astfel, dacă potrivit Codului penal din 1969 și a legislației civile adoptate în corelare cu exigențele rezultate din incriminarea faptei menționate, persoana vătămată era protejată atât prin mijloace de drept penal (acțiunea civilă fiind exercitată alături de cele penale), cât și prin facilități acordate de stat în vederea dezdăunării sale civile, în prezent, persoana vătămată a pierdut atât protecția penală de care se bucura din partea statului, cât și facilitățile reglementate pe plan civil, facilități care decurgeau din calificarea faptei ilicite drept infracțiune.

11. Mai mult, în cazul în care vătămarea corporală din culpă a fost ca urmare a unui accident de circulație, atunci autorul acesteia, știind că nu mai este răspunzător din punct de vedere penal, este tentat să ignore regulile referitoare la traficul rutier câtă vreme singura sancțiune posibilă constă în răspunderea sa civilă delictuală, care, potrivit art. 24 alin. (2) lit. b) din Norma nr. 23 din 6 noiembrie 2014 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru prejudicii produse prin accidente de vehicule, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 826 din 12 noiembrie 2014, emisă de Autoritatea de Supraveghere Financiară, este acoperită de polița de răspundere civilă auto până la concurența sumei de 5.000.000 euro, echivalent în lei la cursul de schimb al pieței valutare la data producerii accidentului, comunicat de Banca Națională a României. Așadar, persoana vătămată ajunge *de iure* să se judece cu societatea de asigurări, având în vedere că „drepturile persoanelor păgubite prin accidente produse de vehicule aflate în proprietatea persoanelor asigurate în România se exercită împotriva asigurătorului de răspundere civilă, în limitele obligației acestuia, stabilită în prezentul capitol, cu citarea obligatorie a persoanei/persoanelor răspunzătoare de producerea accidentului în calitate de intervenienți forțați” [a se

vedea art. 54 alin. (1) din Legea nr. 136/1995 privind asigurările și reasigurările în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 303 din 30 decembrie 1995]. Rezultă că, prin efectul contractului de asigurare, persoana vinovată nu suportă în mod direct rigorile răspunderii civile sau penale, persoana vătămată fiind astfel obligată să își apere ea singură dreptul subiectiv în raport cu societatea de asigurări. În aceste condiții, ținând cont de obligația statului de garantare a dreptului la integritate fizică a persoanei, apreciem că legiuitorul nu poate adopta o reglementare care, din punct de vedere penal, să exonereze persoana vinovată de încălcarea integrității corporale ori a sănătății altei persoane, în caz contrar, așadar, prin crearea premiselor normative necesare încălcării dreptului, ajungându-se chiar la legitimizarea acestora.

12. Având în vedere importanța deosebită a valorilor ocrotite prin dispozițiile legale criticate, este evident că dezincriminarea prin actualul Cod penal a faptei prevăzute de art. 184 alin. 1 și 3 din Codul penal din 1969, deci a infracțiunii de vătămare corporală din culpă în situația în care autorul ei nu este sub influența băuturilor alcoolice ori a unei substanțe psihoactive, contravine prevederilor art. 22 alin. (1) referitor la dreptul la integritate fizică și psihică din Constituție, pentru că nu se poate reține existența unei ocrotiri juridice reale prin posibilitatea recunoscută persoanelor vătămate prin infracțiunea menționată, de a obține despăgubiri în cadrul procesului civil.

13. De asemenea, potrivit art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală, *respectarea Constituției este obligatorie*, de unde rezultă că Parlamentul nu își poate exercita competența de incriminare și de dezincriminare a unor fapte antisociale, decât cu respectarea normelor și principiilor consacrate prin Constituție [a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 603 din 6 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 845 din 13 noiembrie 2015, respectiv Decizia nr. 62 din 18 ianuarie 2007, *precitată*]. Tot astfel, Parlamentul nu poate proceda la eliminarea protecției juridice penale a drepturilor fundamentale. Faptul că legiuitorul a reglementat protecția penală a dreptului la integritate fizică și psihică prin incriminarea infracțiunii de lovire sau alte violențe prevăzute de art. 193 alin. (1) și (2) din Codul penal nu acoperă, în mod integral, sfera de cuprindere a dreptului constituțional la integritate fizică în situația în care integritatea fizică a persoanei fost afectată prin culpă.

14. Pentru considerentele mai sus expuse, în acord cu opinia separată formulată la Decizia nr. 683 din 19 noiembrie 2014, considerăm că dispozițiile art. 196 alin. (3) prin raportare la cele ale art. 196 alin. (2), art. 194 alin. (1) și art. 193 alin. (1) din Codul penal sunt neconstituționale, iar excepția de neconstituționalitate ar fi trebuit admisă.

Judecător,

prof. univ. dr. **Mona-Maria Pivniceru**

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU RESURSE MINERALE

ORDIN

pentru completarea Instrucțiunilor tehnice privind avizarea operațiunilor petroliere de conservare, abandonare și, respectiv, de ridicare a abandonării/conservării sondelor de petrol, aprobate prin Ordinul președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale nr. 8/2011

Având în vedere Referatul Direcției generale inspecție și supraveghere teritorială a activităților miniere și a operațiunilor petroliere nr. 400.643 din 30 iunie 2016,

în temeiul dispozițiilor art. 4 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 1.419/2009 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Resurse Minerale, cu modificările ulterioare,

președintele Agenției Naționale pentru Resurse Minerale emite prezentul ordin.

Art. I. — Instrucțiunile tehnice privind avizarea operațiunilor petroliere de conservare, abandonare și, respectiv, de ridicare a abandonării/conservării sondelor de petrol, aprobate prin Ordinul președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale nr. 8/2011, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 46 din 19 ianuarie 2011, se completează după cum urmează:

1. **La articolul 4.5.3, după a doua liniuță se introduce o nouă liniuță, cu următorul cuprins:**

„— pentru sondele la care lucrările de abandonare au fost executate înainte de data intrării în vigoare a Ordinului președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale nr. 207/2007 pentru aprobarea Instrucțiunilor tehnice privind

abandonarea/ridicarea abandonării sondelor de petrol și programul de asigurare a sondelor propuse spre abandonare și abandonate, fără raportul de executare a lucrărilor întocmit de un expert/specialist atestat de A.N.R.M., proiectul tehnic va conține programul de abandonare aprobat de titular și raportul de lucrări însușit de titular.”

2. **După anexa nr. 6 se introduce o nouă anexă, anexa nr. 7, având cuprinsul prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.**

Art. II. — Prezentul ordin intră în vigoare în termen de 3 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Agenției Naționale pentru Resurse Minerale,
Gheorghe Duțu

București, 5 iulie 2016.
Nr. 143.

ANEXĂ
(Anexa nr. 7 la instrucțiunile tehnice)

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU RESURSE MINERALE

Adresa

AVIZ Nr. /

Obiect: abandonarea sondei, județul

I. Titularul acordului de concesiune, prin Adresa nr.,
(numele și adresa)

înregistrată la Direcția de specialitate cu nr., solicită avizarea abandonării sondei, județul, perimetrul

II. Din examinarea proiectului tehnic de abandonare au rezultat următoarele:

1. Lucrările de abandonare efectuate în sondă au fost executate în baza Acordului de abandonare nr., prin care titularul și-a asumat răspunderea lucrărilor de abandonare executate în gaura de sondă, conform Programului de abandonare nr. /dată, aprobat de, și conform Raportului de lucrări nr. /dată și semnat de

2. Lucrările de refacere a mediului executate la sondă au fost validate de Inspectoratul Teritorial de Mediu

III. Avizul

În urma analizării proiectului tehnic de abandonare și în conformitate cu legislația în vigoare, Direcția de specialitate avizează abandonarea sondei.

Eventualele modificări ale prevederilor avizului eliberat se vor face numai cu aprobarea Agenției Naționale pentru Resurse Minerale.

Director general,
.....

MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR

ORDIN
privind aprobarea Planului de management
și a Regulamentului sitului Natura 2000 ROSPA0037
Dumbrăvița—Rotbav—Măgura Codlei

Având în vedere Referatul de aprobare nr. 110.277/A.C. din 19 mai 2016 al Direcției biodiversitate,

ținând cont de Decizia etapei de încadrare nr. 6.877 din 9 septembrie 2015 și Adresa nr. 16.928 din 27 noiembrie 2015 emise de Agenția pentru Protecția Mediului Brașov, Avizul Ministerului Culturii nr. 2.100 din 12 aprilie 2016, Adresa Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale nr. 89.264/321.241 din 22 aprilie 2016, Adresa Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice nr. 30.519 din 25 martie 2016 și Adresa Direcției generale păduri nr. 27.877/ES din 14 aprilie 2016,

în temeiul prevederilor art. 21 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 13 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 38/2015 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul mediului, apelor și pădurilor emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă Planul de management al sitului Natura 2000 ROSPA0037 Dumbrăvița—Rotbav—Măgura Codlei, prevăzut în anexa nr. 1.

Art. 2. — Se aprobă Regulamentul sitului Natura 2000 ROSPA0037 Dumbrăvița—Rotbav—Măgura Codlei, prevăzut în anexa nr. 2.

Art. 3. — Anexele nr. 1 și 2*) fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 4. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul mediului, apelor și pădurilor,

Simona Olimpia Negru,

secretar de stat

București, 27 mai 2016.

Nr. 999.

*) Anexele nr. 1 și 2 se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 554 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul al Regiei Autonome „Monitorul Oficial”, București, șos. Panduri nr. 1.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

ORDIN

**pentru modificarea anexei la Ordinul ministrului educației și
cercetării științifice nr. 5.694/2015 privind acordarea acreditării
pentru nivelurile de învățământ, specializările și calificările
profesionale din cadrul unităților de învățământ preuniversitar
de stat evaluate în perioada 18 mai—24 iulie 2015,
începând cu anul școlar 2015—2016**

Având în vedere prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare,

ținând cont de dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 1.258/2005 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare al Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar (ARACIP), cu modificările ulterioare,

luând în considerare dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 22/2007 pentru aprobarea Metodologiei de evaluare instituțională în vederea autorizării, acreditării și evaluării periodice a organizațiilor furnizoare de educație,

luând în considerare prevederile Ordinului ministrului educației și cercetării științifice nr. 5.694/2015 privind acordarea acreditării pentru nivelurile de învățământ, specializările și calificările profesionale din cadrul unităților de învățământ preuniversitar de stat evaluate în perioada 18 mai—24 iulie 2015, începând cu anul școlar 2015—2016, cu completările ulterioare,

în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 44/2016 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul educației naționale și cercetării științifice emite prezentul ordin.

Art. I. — Anexa la Ordinul ministrului educației și cercetării științifice nr. 5.694/2015 privind acordarea acreditării pentru nivelurile de învățământ, specializările și calificările profesionale din cadrul unităților de învățământ preuniversitar de stat evaluate în perioada 18 mai—24 iulie 2015, începând cu anul școlar 2015—2016, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 903 din 4 decembrie 2015, cu completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

— **Tabelul aferent municipiului București, cuprinzând numărul curent 1 „Școala Postliceală Sanitară «Carol Davila»”, se abrogă.**

Art. II. — Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, unitatea de învățământ preuniversitar Școala Postliceală Sanitară „Carol Davila” din municipiul București, Inspectoratul Școlar al Municipiului București și Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul educației naționale și cercetării științifice,

Monica Cristina Anisie,
secretar de stat

București, 4 iulie 2016.
Nr. 4.421.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

